

Alueellisten metsäohjelmien tilannekatsaus

AMO 2026-2030 valmisteluprosessi 2024-2025

Metsäneuvosto 15.10.2024
Anssi Niskanen, Suomen metsäkeskus

Uudet vaikuttavat AMOt 2026-2030

- Kansallinen metsästrategia KMS 2035 lähtökohtana
- **Yhtenäinen, tehokas ja osallistava laadintaprosessi**
- **Askel strategisempaan suuntaan; tavoitteiden, toimenpiteiden ja mittareiden rajallinen määrä ja vaikuttavuus**
- Digitaalinen esitystapa
- MMM ohjauskirje (09/2024)
- Johtokunta käsittelee prosessin (10/2024)

AMO-valmistelun tavoite (MMM)

Tavoite:

- *”Metsäkeskus koordinoi alueellisten metsäohjelmien valmistelua siten, että alueelliset metsäohjelmat muodostavat **valtakunnan tasolla kokonaisuuden**, joka säädöksissä määriteltyjen sisältötavoitteiden lisäksi **toteuttaa Kansallinen metsästrategia 2035:n visiota ja päämääriä** ja tavoittelee siten alueillaan kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille.” (MMM)*
- *”Metsäneuvostojen johdolla laadittavissa alueellisissa metsäohjelmissa (AMO) tulee **painottaa alueiden omia vahvuuksia, monipuolista elinkeinojen edistämistä sekä huomioida maakuntaohjelmien tavoitteet.**” (MMM)*

Lakiperusta:

- Metsälaki, Metsäkeskuslaki ja –asetus



Sisältö ja rakenne

- ”Ohjelmien tavoitteet, rakenne ja seurattavat mittarit tulee valita niin, että ohjelmat ovat **keskenään vertailukelpoisia** ja että ohjelmat tukevat **Kansallinen metsästrategia 2035:n toteuttamista maakunnallisella tasolla**. Metsäohjelmien **rakenteen tulee olla yhtenäinen eri alueilla ja tukeutua kansallisen metsästrategian rakenteeseen.**” (MMM)

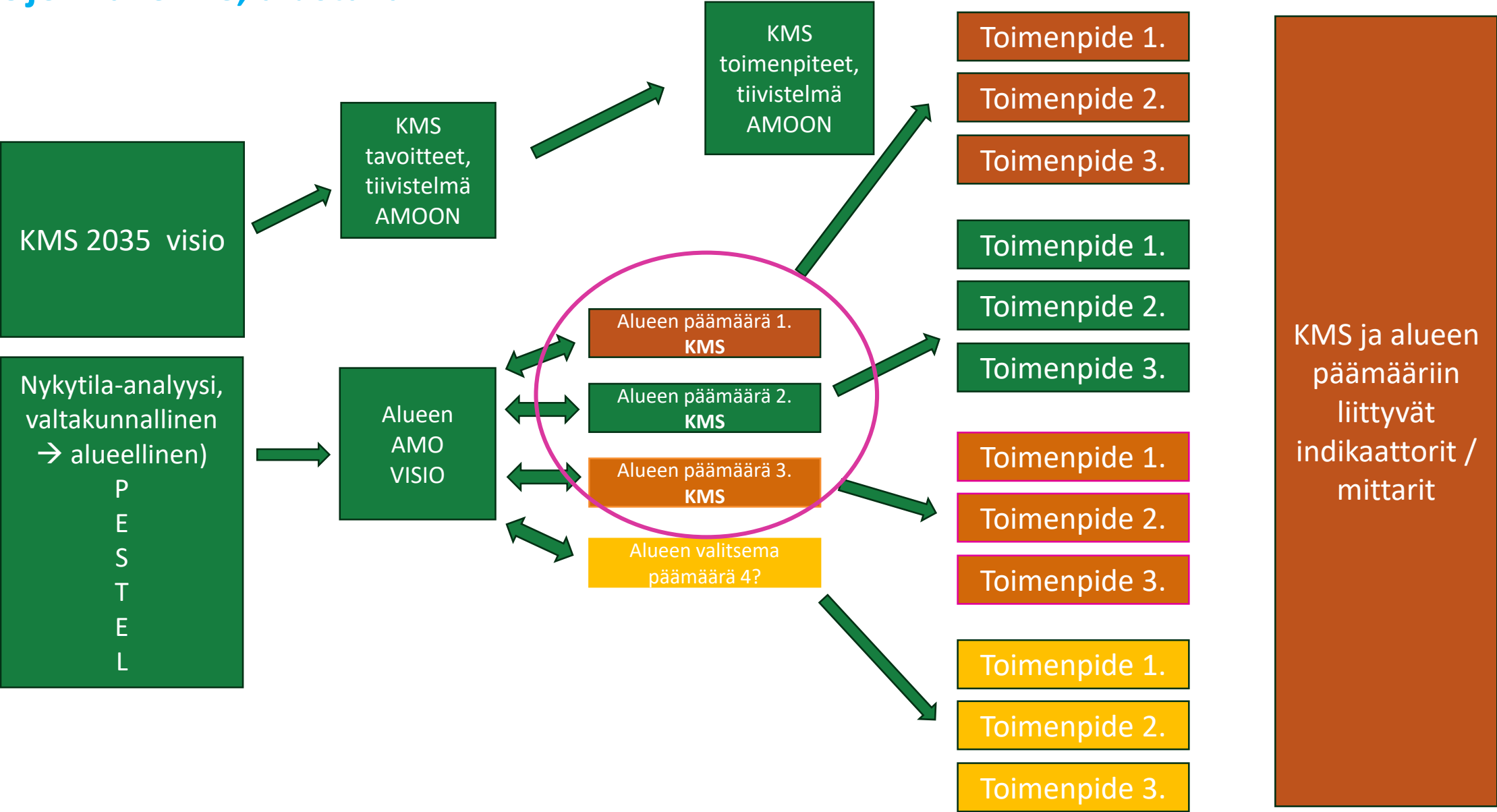
Metsäohjelmien rakenne:

1. Johdanto
2. Toimintaympäristön muutos
3. Tahtotila
4. Toimeenpano ja seurattavat mittarit
5. Vaikutusarviointi

KMS päämäärät

1. Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä
2. Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä
3. Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.

AMOjen rakenne, alustava



Valmistelu

- *”Ohjelmia laadittaessa metsäkeskuksen tulee olla **yhteistyössä alueiden metsäalaa edustavien ja muiden tarpeellisten tahojen kanssa.**” (MMM)*
- *”Metsäneuvosto perustaa valmistelun tueksi riittävän määrän **valmisteluryhmiä** tai hyödyntää alueella jo toimivia valmisteluun soveltuvia ryhmiä.” (MMM)*

Toimintatapa

- Alueen metsäneuvosto laatii ohjelman ja hyväksyy AMOn
- AMO-vastaava (alueen elinkeinopäällikkö) johtaa AMO valmistelun
- Osallistava suunnittelu (esim. digitaaliset menetelmät, alueen tapahtumat, lausunnot)
- Viestintäsuunnitelma
- **Valmisteluryhmät, 3 / alue:** Ryhmissä mukana teeman mukaiset tahot ja jäsenet eri sidosryhmistä + Metsäkeskuksen asiantuntijoita

3 valmisteluryhmää / AMO-alue KMS 2035 hankesalkun mukaisesti

Ryhmä 1

Metsien kasvu

- Lisätään metsäpinta-alaa
- Toteutetaan metsänuudistaminen laadukkaasti ja viipymättä
- Hoidetaan nuoret metsät laadukkaasti ajallaan ja poistetaan hoitorästit
- Lisätään kasvua ja hiilensidontaa vastuullisella metsänlannoituksella
- Edistetään metsänjalostusta
- Ennakoidaan ja torjutaan metsätuhoja
- Parannetaan metsien saavutettavuutta ja kehitetään logistiikkaa
- Kehitetään hiilen varastoinnin keinoja

Ryhmä 2

Elonkirjoa talousmetsissä

- Kehitetään monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusmalleja
- Vahvistetaan luonnonhoidon osaamista, suunnittelua ja käytäntöön vientiä
- Lisätään metsien rakennepiirteitä
- Edistetään metsien sekapuustoisuutta
- Otetaan käyttöön metsätalouden vesiensuojelumenetelmiä
- Edistetään suometsien ilmastokestävää hoitoa
- Kehitetään markkinaehtoisia toimintamalleja ja pelisääntöjä ympäristöhyötyjen turvaamiseen

Ryhmä 3

Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky

- Vahvistetaan ennakointityötä
- Hankitaan tietoa markkinoiden toimivuudesta
- Toteutetaan metsä- ja luontopalveluyrittäjyyden kasvuohjelma
- Kehitetään metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä
- Parannetaan paikkatietojen tarkkuutta, laatua ja saatavuutta
- Tuotetaan työkaluja metsänomistajille ja toimijoille tietopohjaiseen päätöksentekoon
- Hankitaan tietoa metsänomistajakunnasta ja kehitetään omistusrakenteita
- Herätetään kiinnostusta metsiin ja tehostetaan nuorisoviestintää
- Kehitetään metsäalan ja sen koulutuksen vetovoimaa ja reagointikykyä
- Lisätään kansainvälistä osaamista, yhteistyötä ja

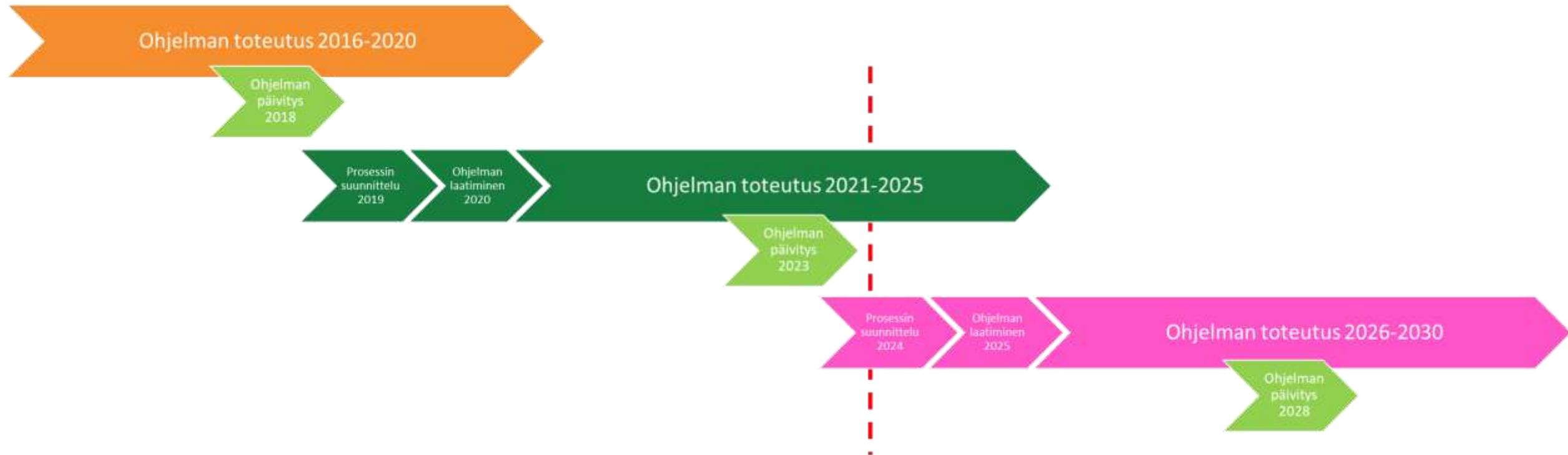
Kullekin ryhmälle yhteiset tarkastelukulmat: Elinkeinot, Monimuotoisuus, Ilmastonmuutos

Aikataulu

- Alueellisten metsäneuvostojen ja valmisteluryhmien kokoukset sovitaan hyvissä ajoin, jotta prosessi etenee yhtenäisesti koko maassa.
- Pääkohdat:
 - maaliskuu 2024 – marraskuu 2024: Prosessin valmistelu ja hyväksyminen
 - loka-joulukuu 2024 – toimintaympäristön nykytilan analyysit (SMK sisäisesti, PESTEL)
 - marras-joulukuu 2024 – prosessin käynnistäminen metsäneuvostoissa
 - tammikuu 2025-toukokuu 2025 – ohjelman laadinta
 - kesäkuu 2025-syyskuu 2025 – luonnoksen viimeistely
 - syys-lokakuun vaihde 2025 – luonnos lausunnoilla
 - marraskuu 2025 – ohjelmien viimeistely lausuntojen pohjalta + vaikutusarviot
 - joulukuu 2025 – ohjelmien hyväksyminen metsäneuvostoissa (1/2026 – **toimeenpano**)



AMOjen ketju, nykyinen ohjelma toteutuksessa



Kiitos!